

Antwoordkernen bij Eureka 4HAVO Staatsinrichting H. 9 t/m 14

Antwoordkernen zijn vrijwel nooit volledige zinnen. Antwoordkernen geven alleen aan, wat er beslist in het antwoord moet staan.

De bedoeling is, dat je eerst zelf de antwoorden vindt/bedenkt. Daarna maak je er zelf goede **eigen** zinnen van. Pas achteraf controleer je, of je antwoord goed is. Vaak is het geen kwestie van goed of fout, maar van volledig of niet volledig.

Wat zijn de regels voor het maken en nakijken van opdrachten:

Indelen

1. **Voor** in het schrift komen de aantekeningen te staan en ook de uitwerkingen van de aantekeningen
2. **Achterin** het schrift komen de opdrachten te staan

Opdrachten:

3. Alle opdrachten moeten gemaakt worden. De antwoorden moeten in **HELE** zinnen uitgeschreven worden.
4. Je slaat steeds een regel over tussen de opdrachten.
5. Alle antwoorden moeten nagekeken worden:
 - a. Is een antwoord goed, dan zet je met **RODE** pen een voor de kantlijn.
 - b. Is een antwoord fout en je snapt *waarom* je antwoord fout is verbeter je met **RODE** pen.
 - c. Is een antwoord fout en je snapt *niet* waarom je antwoord fout is dan zet je met **RODE** pen een **?** voor de kantlijn. Dat moet je dus vragen in de les.

Soms komt er bij de antwoordkernen **xxx**: dat betekent: zo'n antwoord moet je helemaal zelf bedenken. Vaak gaat het dan om een eigen mening, of een eigen voorbeeld: zoiets kunnen we natuurlijk niet voor je bedenken.

→ betekent: de opdracht is geen vraag. Je moet alleen de opdracht lezen. De vraag komt dan daarna

..... betekent, dat wat op de stippellijn moet, overgenomen moet worden uit het boek

9. Staatsinrichting van Nederland: Inleiding

1. Politiek: bestuur en machtsverdeling
Staatsinrichting: ontwikkeling bestuur en machtsverdeling

2. discontinuïteit
2.1 continuïteit
2.2 Van republiek tot monarchie
2.3 Huis van oranje

3. xxx
3.1 xxx
3.2 xxx

4. Staatsvorm: staatshoofd, regeringsvorm: macht.
4.1 xxx
4.2 keizer van Japan
hertog van Luxemburg
Prins van Monaco
Etc.

5. Hoogste macht
5.1 staats- en volkssoevereiniteit
5.2 indirect; via parlement / volksvertegenwoordiging
5.3 onafhankelijke staat
5.4 enerzijds wel: eigen bestuur
anderzijds niet: deel afgestaan aan de EU

6.

Rechtsstaat	Dictatuur
Rechters en bestuurders moeten zich ook houden aan de wet	Leider bepaalt voor wie de wet geldt
Burgers hebben middelen om de medeburgers of de overheid te dwingen hun rechten na te leven	Geen middelen om rechten na te leven
Onafhankelijke rechterlijke macht	Leider bepaalt hoe rechters oordelen

6.1 Bijvoorbeeld: Noord-Korea, Angola, Cuba

7. a D
b R
c R
d D
e D
f R

8. F, C, F, C
8.1 hoger beroep
8.2 xxx

9. zwaard, blinddoek, balans
9.1 vonnis, onpartijdigheid, afwegen van feiten en argumenten

10. Overwinning van het parlementaire stelsel (1795-1848)

- 10. Beide republiek
 - 10.1 geen stadhouder, eenheidsstaat ipv. statenbond
 - 10.2 verkiezingen
 - 10.3 alleen stemmers tegen Oranje worden meegeteld
 - 10.4 Van der Capellen wilt een echte democratie waarbij alle burgers worden vertegenwoordigd
 - 10.5 representatieve democratie

- 11. gelijkheid voor de wet, rechten liggen vast in de grondwet
 - 11.1 Uitvoerend Bewind wordt gekozen uit het vertegenwoordigend lichaam

- 12. Franse Revolutie zorgt voor slagen van de Bataafse Revolutie, Napoleon bepaald wie hier de baas is.
 - 12.1 Belgische vlag lijkt op de Franse vlag
 - 12.2 Ongeschreven, secundair, subjectief → verheerlijking van de opstand
 - 12.3 Beleid van Willem I

- 13. xxx

- 14. xxx
 - 14.1 grote macht voor de koning; weinig voor het parlement
 - 14.2 rechten voor burgers
indirecte verkiezingen
handhaving tweekamerstelsel

- 15. vrijemarkt economie
 - 15.1 politiek is iets voor de rijken en goed opgeleide burgers
 - 15.2 Thorbecke
 - 15.3 1848

- 16. koning moest zich aan grondwet houden; er was een parlement dat de wetten maakte en goedkeurde, maar geen democratie

- 17. censuskiesrecht

- 18. xxx

- 19. klassieke grondrechten
 - 19.1 ministeriële verantwoordelijkheid
recht van initiatief/ amendement/ interpellatie/ enquête / budget
 - 19.2 koning is hoofd van de regering, maar niet verantwoordelijk voor eventuele misstappen van ministers. Dat zijn zij zelf. De koning verliest politieke macht, maar wordt daardoor onaantastbaar

- 20. Recht om zelf wetsvoorstellen te maken en in te dienen.
 - 20.1 indirect gekozen
 - 20.2 idem. Daarnaast zou een wet dan opnieuw door de Tweede Kamer moeten terwijl de wet daar als is goedgekeurd.
 - 20.3 extra controle

- 21. vrijheid van drukpers, meningsuiting en vereniging en vergadering.
 - 21.1 xxx

- 21.2 middelen om rechten na te leven
- 21.3 xxx
- 21.4 sociale grondrechten passen beter bij de socialisten: grotere rol van de overheid; liberalen willen kleine rol van de overheid

- 22. Koning(in) met ministers
- 22.1 De Staten-Generaal oftewel de Eerste en Tweede Kamer

- 23. macht bij parlement, maar geen algemeen kiesrecht

- 24. rechten van de koning worden ingeperkt (einde autocratie) en democratie komt ervoor in de plaats (op de lange termijn)
- 24.1 Toekomst kan een theocratie (macht op basis van een geloof) brengen, maar nu niet (scheiding kerk/staat)

Vragen bij Tijdvak en kenmerkende aspecten

- Stichting van de Bataafse Republiek, Amerikaanse of Franse Revolutie.
- Thorbecke, grondwet van 1848, censuskiesrecht

11. Nederland, een parlementaire democratie (1848-1919)

11.1 De nieuwe grondwet geeft ruimte aan emancipatiebewegingen

11.2 Vier bepalende politieke stromingen

- 25. Grondwetswijziging
- 25.1 Oorzaak, xxx
- 25.2 Hogere burgerij
- 25.3 Kleine groep rijke burgers, grote groep edelen. Sterke feodale traditie

- 26. Liberalisme, socialisme, christelijk-sociaal denken (confessionalisme), feminisme
- 26.1 Adam Smith, Karl Marx, Leo XIII, Elizabeth Cady Stanton
- 26.2 xxx
- 26.3 Hogere burgerij, arbeiders, gelovigen (middenklasse), hoogopgeleide vrouwen (met soms ook mannen)

- 27. Liberalen: kleine rol
Socialisten: grote rol
Christelijk socialen: matige rol
- 27.1 vrijheid, gelijkheid, evenwicht
- 27.2 concurrentie, revolutie, liefdadigheid
- 27.3 te grote rol overheid
- 27.4 te kleine rol overheid
- 27.5 te weinig christelijk/ te revolutionair

- 28. Staatsrechtelijke en juridische gelijkheid, gelijke onderwijskansen, toegang tot de arbeidsmarkt.
- 28.1 xxx
- 28.2 als mannen iets doen, is het ok; als vrouwen iets doen is het niet ok.

11.3 Politieke partijvorming in Nederland
11.4 Politieke strijd en politieke compromissen
11.5 Emancipatie en verzuiling

- 29. xxx
- 30. Vrije Vrouwenvereniging, Vereniging voor Vrouwenkiesrecht
- 30.1 strijd om gelijke rechten, centraals stond kiesrecht
- 31. kiesrechtkwestie, schoolstrijd, sociale vraagstuk
- 32. xxx
- 32.1 xxx
- 32.2

	Kwestie 1	Kwestie 2	Kwestie 3
Liberalen	Tegen alg. kiesrecht	Tegen fin. Gelijktelling	Markt lost het probleem op
Confessionelen	Voor alg. mannenkiesrecht	Voor fin. Gelijktelling	Oplossen door medemenselijkheid
Socialisten	Voor algemeen kiesrecht	Tegen fin. Gelijktelling	Overheid moet helpen de sociale kwestie op te lossen
Feministen	Voor vrouwenkiesrecht		

- 33. verzoening: invoering algemeen kiesrecht en financiële gelijkstelling in het onderwijs.
- 33.1 1 en 2
- 33.2 Invoering sociale wetten
- 33.3 Alle partijen moesten iets toegeven om hun doelen te bereiken
- 33.4 Subsidies voor belangenorganisaties en fin. gelijkstelling accepteren
- 33.5 Fin. Gelijktelling accepteren
- 33.6 Vrouwenkiesrecht accepteren
- 34. →
- 34.1 verzekeren
- 34.2 sociale zekerheid
- 34.3 liefdadigheid
- 35. groepen strijden voor gelijke rechten en kansen
- 36. xxx
- 36.1 eigen onderwijs, sociale wetgeving, betere woon- en werkomstandigheden, gelijke behandeling van vrouwen en mannen, etc.
- 37. Leven in afgezonderde leefwerelden
- 37.1 gevolg
- 37.2 In strijd om emancipatie kwamen mensen voor hun eigen groep op en gingen zich organiseren in die groep.

11.6 de grondwetsherziening van 1917

- 38. Stemmen of gekozen worden
- 38.1 1919

- 39. Pos: kandidaten zijn bekenden
Neg: niet alle stemmen tellen mee
- 39.1 Pos: alle stemmen tellen mee
Neg: grotere kloof politiek – burger
- 39.2 nog steeds overwinning van partij B, maar minder groot bij het stelsel van evenredige vertegenwoordiging
- 39.3 xxx

Betoog kan, als de docent(e) daarom vraagt, ingeleverd moeten worden.

Vragen bij Tijdvak en kenmerkende aspecten:

- invoeren van sociale wetten zoals bijvoorbeeld de woningwet (1901)
- Bijvoorbeeld de katholieken die financiële gelijkstelling in onderwijs willen
- Bijvoorbeeld het invoeren van algemeen mannenkiesrecht (1917)

12. Praktijk parlementaire democratie en rechtsstaat

12.1 Verkiezingen en kabinetsformatie

- 40. e – b – d – h – g - a – c – f

- 41. →
- 41.1 Samenwerking tussen partijen
- 41.2 xxx
- 41.3 minderheidskabinet met VVD en CDA met gedoogsteun van de PVV
- 41.4 VVD, PvdA winnen flink, CDA, PVV en Groenlinks verliezen flink

- 42. Volksvertegenwoordiging, want het volk moet er wel achter staan.

12.2 Hoe komt een wet tot stand?

- 43. Die gescheiden machten
- 43.1 Geen gekozen uitvoerende macht, geen juryrechtspraak en wetgevende macht ligt bij regering en parlement.
- 43.2 Koning

- 44. Wetsvoorstel, Raad van State, vaste commissie, Twee Kamer, Eerste Kamer, handtekeningen, staatsblad.
- 44.1 xxx
- 44.2 interpellieren, initiatief, motie
- 44.3 indirect gekozen en wet is al goed gekeurd door de Tweede Kamer dus aanvullen mag niet.
- 44.4 geen vertrouwen, zal dus niets meer voor elkaar krijgen bij de Kamer
- 44.5 idem.

13 De werking van de rechtspraak

- 45. publiek en burgerlijk recht
- 45.1 xxx

- 45.2 publiek: o.a. Wetboek van Strafrecht, burgerlijk: Burgerlijk wetboek
- 46. geen openbaar aanklager/ geen strafbaar feit
- 46.1 taak van overheid = beschermen van burgers
- 47. xxx
- 47.1 Rechter, gedaagde, eiser, griffier, bode
- 48. xxx
- 48.1 Rechter, officier van justitie, verdachte, griffier, bode,
- 49. xxx
- 50. Hoogste beroepsinstantie
- 51. Overheid controleren
- 51.1 rechter = bindend

14 Nederland en de wereld

- 52. EU
- 53. xxx
- 54. Klassieke grondrechten + uitleg
- 55. xxx
- 56. xxx
- 57. Europese parlement, Europese commissie en Europees Hof van Justitie
- 57.1 Brussel / Straatsburg, Brussel en Luxemburg
- 57.2 Eigenbelangen
- 57.3 xxx
- 57.4 xxx
- 58. Volksraadpleging
- 58.1 Wel of geen grondwet
- 59. De EU legt boetes op, maar heeft geen machtsmiddel om deze te innen. Microsoft bijvoorbeeld, heeft nog steeds haar boetes niet betaald.